

USPEHI VRHNIŠKE KOŠARKE 1969–1973

Razcvet vrhniškega športa se je pričel v 50. in 60. letih prejšnjega stoletja. Prav gotovo so k temu pripomogla predvsem izgradnja novih športnih objektov Telovadno društvo Partizan Vrhnika, plavalni bazen in urejenost zunanjih športnih površin v takratnem vrhniškem športnem parku. Med številnimi športnimi panogami pa si je pot utirala tudi košarka, ki je občino Vrhnika trajno zapisala na športni zemljevid Slovenije in tudi takratne skupne države Jugoslavije. Prav leta 2013 vrhniška košarka praznuje 60-letnico, odkar se je leta 1953 na Vrhniki organizirano začela igrati košarka. Tega leta je bila prva uradna tekma med Vrhniko in Litijo (zmaga Vrhnike 36 : 33). Nato pa so se vrhniški košarkarji že naslednje leto vključili v ligaško tekmovanje v III. slovenski ligi, pod imenom TVD Partizan Vrhnika.

Zgodovinski podatki celo prikazujejo, da je bila prva neuradna košarkaška tekma na Vrhniki že leta 1949, na dvorišču nekdanjega doma JLA (sedaj Dom KS Vrhnika). Pomerili sta se ekipa dijakov in študentov Doma Ivana Cankarja iz Ljubljane in vrhni-

ška ekipa, ki so jo sestavljali študenti, brata Kunc in Peter Habič ter tedanji oficir JLA Dionizij Prizmič, z nekaj vojaki. Tekma je bila v sklopu športnih tekmovanj in srečanj dijakov in študentov iz ljubljanskih domov z vrhniško mladino in vojaki vrhniške vojašnice. Vse pa se je dogajalo v začetku meseca maja kot nekakšna predhodnica sedanjih »Cankarjevih dnevov«.

Začetniki uspeha vrhniške košarke izpred 50 let, od leta 1960 naprej. Stojijo: Stane Kukec, Dionizij Prizmič, dr. Boštjan Žeks, ing. Marko Štular, dr. Pavel Zupan, Matija Pečkaj, Miha Vujošević, Silvo Igl, čepijo: ing. Andrej Štular, Alojz Drašler, Jože Leskovec, Janko Dobrovoljc, Niko Dobrovojc in Andrej Koščak.

Na »Košarkarskem popoldnevu« zbrani veterani izpred 40 let in nekaj pozneje: (stojijo): Bojan Ščukovt, Dušan de Gleria, Silvo Obid, Viktor Žakelj, Borut Fefer, Stane Kuvec, Drago Mekinda, Tone Gantar, Janez Muha in Marjan Gantar, (čepijo): Milan Jevšek, Vojko Jerina, Simon Seljak, Mirko Gabrovšek in Franjo Modrijan.

Za največje uspehe vrhniške košarke pa se smatra obdobje petih let od leta 1969 do leta 1973. Leta 1969 so se vrhniški košarkarji uvrstili v II. zvezno jugoslovansko ligo, leta 1972 so postali pokalni zmagovalci Slovenije ter leta 1973 še slovenski republiški prvaki.

Tako je 27. aprila 2012 minilo natanko 40 let, odkar je vrhniški šport, predvsem pa vrhniška košarka, slavil eno največjih zmag. Tega dne leta 1972 se je na odprtem asfaltnem igrišču na Vrhniki igrala finalna tekma košarkarskega pokala Slovenije. Nasproti sta si stali ekipi KK Vrhnika in do tedaj nepremagljiva Olimpija. Po razburjivi tekmi so domačini Olimpijo premagali z rezultatom 77 : 72 in tako postali pokalni zmagovalci Slovenije. Takrat je bilo vzdušje neizmerno in košarkarska evforija se je prenesla med skoraj 1.000 gledalcev ter seveda 12 igralcev takratne Vrhnike. Ti pa so bili: Janko Gorenc, Tone Gantar, Simon Seljak, Janez Drašler, Silvo Obid, Janez Brenčič, Dušan de Gleria, Jure Božič, Ilija Globačnik, Marjan Gantar, Stane Kuvec in Franjo Modrijan ter seveda trener Viktor Žakelj. V spomin na te športno-košarkarske

dogodke se je v okviru »Cankarjevih dni-
vov 2012« izvedel Košarkarski popoldan na Vrhniki.

Košarkarski popoldan 2012

Košarkarski popoldan je potekal 11. maja 2012 v okviru vrhniškega občinskega praznika, ki ga poznamo že več let pod imenom »Cankarjevi dnevi«. V telovadnici Osnovne šole Ivana Cankarja so bile odigrane tri košarkarske tekme. Prva so se polni dvorani predstavila dekleta šolske ekipe OŠ Ivana Cankarja. Nato pa fantje skupine do 14 let, ki so igrali v šolskih ekipah OŠ Ivan Cankar in OŠ Antona Martina Slomška.

Ekipa ŠD Partizan Vrhnika 1968–69, ki je pričela z »Naj uspehi vrhniške košarke« (stojijo): trener Marko Štular, Stane Kuvec, Tone Gantar, Marjan Gornjak, Ciril Podbregar, Viktor Žakelj, Bojan Kuvec in Jože Kočevar; (čepijo): Brane Rožnik, Fran Krašovec, Božo Verbič, Simon Seljak, Andrej Krašovec in Andrej Pajnič.

V zadnji, tretji tekmi pa so se Vrhničanom predstavili resnični veterani izpred 40 let in več. Rezultat je bil: Vrhnika : Slovenija 60+, 31 : 29 (19 : 21). Vrhnika je nastopila v postavi: Gantar T. 7, Seljak, Jerina, Mekinda, Gabrovšek 9, De Gleria, Jevšek 5, Fefer, Kuvec 5, Modrijan 8, trener: Žakelj. Za Slovenijo 60+ pa so igrali: Urbič, Braniselj 3, Lukovac, Lipovž 2, Pokorn 4, Balderman 4, Omahen 6, Fišer 8, Rome 2 in trener

Brenk. Zmaga je pripadla domačim veteranom, ki so imeli tudi dva nekoliko mlajša igralca, kar pa se v igri in borbenosti ni nič poznalo. Vsi so pokazali kar dobro košarko, seveda malo bolj počasi, vendar z vsemi lepimi košarkaškimi elementi. Bila je prava košarkarska nostalgija in številni gledalci so vsako dobro potezo s košem nagradili z aplavzom.

Namen prijetnega košarkarskega popoldneva je bil tudi prikazati današnje delovanje košarke na Vrhniki, saj je mlada generacija zelo perspektivna za nadaljnji razvoj in popularizacijo vrhniške košarke.

NAJ USPEHI VRHNIŠKE KOŠARKE

Leto 1969

Članska ekipa je nastopala v prvi slovenski košarkarski ligi (I. SKL). Tekme so se igrale na zunanjem vrhniškem košarkarskem igrišču v pomladanskem in jesenskem delu. Že v letu 1968 je ekipa zasedla četrto mesto v Sloveniji ter se na novo sezono okrepila z dvema igralcema iz Žirov (Viktor Žakelj in Tone Gantar). Ob koncu sezone 1969 je Vrhnika zasedla drugo mesto in si tako zagotovila udeležbo na kvalifikacijah za drugo zvezno jugoslovansko ligo (2. ZKL). Turnir je bil v Puli. Udeležilo se ga je šest ekip, iz Slovenije: Triglav (Kranj) in Vrhnika, iz Hrvaške: Istragradjevno (Pula) in Trešnjevka (Zagreb) ter iz Bosne in Hercegovine: Iskra (Sarajevo) in Lokomotiva (Mostar).

Vrhnika je z drugim mestom dosegla izreden uspeh in se uvrstila v drugo zvezno ligo (2. ZKL – Zahod). Za Vrhniko so igrali: Stane Kuvec, Viktor Žakelj, Franc Krašovec, Jože Kočevan, Tone Gantar, Drago Đedović, Janez Popit, Miha Tominc, mladince Ciril Podbregar in Bojan Kuvec ter Simon Seljak (pred turnirjem odšel v JLA). Trener pa je bil Marko Štular. Rezultati turnirja pa so bili:

1. kolo: Vrhnika : Lokomotiva
75 : 69 (35 : 19)
2. kolo: Trešnjevka : Vrhnika
57 : 54 (21 : 15)
3. kolo: Istragradjevno : Vrhnika
65 : 58 (33 : 31)
4. kolo: Vrhnika : Iskra
78 : 77 (31 : 45)
5. kolo: Vrhnika : Triglav
74 : 71 (39 : 30)

Leto 1970

Nastop v drugi zvezni ligi je bilo nekaj novega za vrhniške košarkarje. Prvemu moštvu so se na začetku sezone priključili mladi obetavni košarkarji iz okolice Vrhnike. Iz Logatca je prišel Dušan de Gleria, iz Borovnice Franjo Modrijan in Drago Mekinda, iz Žirov Marjan Gantar ter iz Cerknice Jože Urbas. Povečala se je uprava kluba, ki je imela težko delo za pridobitev finančnih sredstev. Ob tem je veliko pripomogla tudi tedanja IUUV. Na koncu tekmovanja v 2. ZKL – Zahod je Vrhnika osvojila 12. mesto in tako izpadla iz te lige. To leto pa je bilo označeno še s svetovnim košarkarskim prvenstvom v Ljubljani, saj je tedanja ekipa Jugoslavije postala svetovni prvak. Prav ti pa so gostovali na Vrhniki

Spominska slika s tekme Vrhnika : Jugoslavija, ki je v Ljubljani leta 1970 postala svetovni prvak.

in premagali Vrhniko z 90 : 74 (41 : 34). Na tej tekmi se je zbralo rekordno število gledalcev, saj jih je bilo preko 1000. Gostovala je tudi ekipa Urugvaja, ki je bila tudi udeleženka svetovnega prvenstva in premagala Vrhniko z 93 : 78 (50 : 27).

Leto 1971

Naporno leto za vrhniške košarkarje, ki so igrali ponovno v prvi slovenski ligi (1. SKL-A), za pokal Slovenije in Jugoslavije ter na kvalifikacijah za ponovni vstop v drugo zvezno ligo (2. ZKL - Zahod). Člansko ekipo je zapustil dolgoletni igralec in trener Marko Štular, zamenjal pa ga je Viktor Žakelj. Ekipi so se pridružili mladinci Janko Gorenc, Janez Drašler in Janez Brenčič. Iz JLA se je vrnil Simon Seljak. Prišli pa so še trije uveljavljeni slovenski igralci: Ilija Globačnik (Maribor 66), Jure Boži (Olimpija) in Silvo Obid (Tolmin). V rednem delu tekmovanja v slovenski ligi je Vrhnika osvojila drugo mesto za ljubljansko Ilirijo. Obe ekipi sta se uvrstili na kva-

Akterji iz leta 1971, ko so bili drugi v Sloveniji. Uvrstili so se v finale slovenskega košarkarskega pokala in premagali Olimpijo ter sodelovali na kvalifikacijah za vstop v II. zvezno ligo v Tuzli, od koder je tudi slika. Stojijo: Franjo Modrijan, Tone Gantar, Viktor Žakelj (trener), Drago Mekinda, Marjan Kožuh (vodja ekipe), Silvo Obid in Stane Kukec, sedijo: Ilija Globačnik, Dušan de Gleria, Simon Seljak, Janez Drašler, Janko Gorenc, Marjan Gantar in Bojan Kukec.

lifikačijski turnir v Tuzli za vstop v II. ZKL - Zahod. Vrhnika je bila četrta, Ilirija pa peta, kar pa je bilo premalo za uvrstitev v višji rang tekmovanja. Rezultati turnirja so bili:

1. kolo: Sloboda (Tuzla) : Vrhnika
84 : 72 (36 : 48)

2. kolo: Vrhnika : Croatia (Sisak)
64 : 47 (32 : 27)

3. kolo: Industromontaža (Zagreb : Vrhnika
78 : 68 (44 : 39)

4. kolo: Vrhnika : Ilirija (Ljubljana)
75 : 72 (41 : 34)

5. kolo: Lokomotiva (Mostar) : Vrhnika
87 : 84 (47 : 39)

Kot zanimivost pa naj povemo, da sta na turnirju nastopila tudi dva poznejša državna reprezentanta Mirzo Delibašić (Sloboda Tuzla) in Dražen Dalipagić (Lokomotiva Mostar).

V pokalnem tekmovanju pa je Vrhnika svoje nasprotnike mlela pred seboj. Do finala slovenskega »pokala 1971« je premagala naslednje ekipe:

Fructal (Ajd.) : Vrhnika 65 : 95 (27 : 43)

Koper : Vrhnika 58 : 78 (29 : 36)

Vrhnika : Rudar (Trb.) 86 : 83 (42 : 39)

Trnovo : Vrhnika 73 : 76 (37 : 40)

Tako sta se v finale uvrstili Olimpija in Vrhnika, obe ekipi pa še naprej za jugoslovanski pokal. Rezultati Vrhnike:

Akademik (Titograd) : Vrhnika
56 : 78 (26 : 43)

Kvarner (Rijeka) : Vrhnika
76 : 71 (31 : 41)

Nesrečen poraz proti Kvarnerju je Vrhniko oddaljil od polfinala in mogoče enega od

največjih uspehov. Jugo pokal pa je to leto osvojila Jugoplastika, ki je v Zagrebu premagala Lokomotivo z 88 : 81 (33 : 30).

Leto 1972

Prišlo je leto 1972, ki se je zapisalo z zlatimi črkami uspeha članske košarkarske ekipe Vrhnik. 27. aprila 1972 se je na Vrhniku odigralo finale pokala Slovenije za sezono 1971/72. Presenetljivo, a zasluženo je Vrhnika premagala Olimpijo. To je bil resnični vrhunec takratne vrhniške košarkarske generacije. Zato so bili temu dnevu posvečeni tudi Cankarjevi dnevi s »Košarkarskim popoldnevom« leta 2012.

Tudi to sezono je Vrhnika kar uspešno tekmovala v I. SKL-A ligi in ob koncu zasedla tretje mesto za Celjem in Ilirijo (Ljubljana). Ekipa je ostala z enakim igralskim kadrom. Priključilo se je le nekaj mladih igralcev Janez Muha, Bojan Ščukovt in drugi. Dokaj uspešno je ekipa tekmovala tudi za pokal Slovenije in prišla do polfinala:

Sava (Kranj) : Vrhnika 76 : 106 (37 : 46)

Medvode : Vrhnika 59 : 90 (30 : 44)

Vrhnika : Prule 77 : 60 (38 : 28)

V polfinalu pa se je Olimpija Vrhniki maščevala za nepričakovani spomladanski poraz 56 : 90 (27 : 47).

Leto 1973

Uspešno predhodno leto se je nadaljevalo še v naslednjo 1973 košarkarsko sezono. Vrhnika je le z dvema porazoma premočno osvojila republiški naslov in tako dobila še tretjo priložnost za uvrstitev v drugo zvezno ligo (2. ZKL - Zahod). Kvalifikacijski turnir bi moral biti na Vrhniku, ker pa ni bilo ustrezne dvorane, je organizacijo prevzel Triglav iz Kranja.

Rezultati pa so bili sledeči:

1. kolo: Vrhnika : Rudar (Labin)
70 : 54 (44 : 26)
2. kolo: Triglav (Kranj) : Vrhnika
86 : 73 (38 : 44)
3. kolo: Vrhnika : Ilidža
69 : 73 (29 : 35)
4. kolo: Vrhnika : Split
57 : 65 (35 : 29)
5. kolo: Vrhnika : Sarajevo
71 : 72 (36 : 41)

Uvrstila se je na predzadnje mesto, kar gre tudi na račun poškodbe najboljšega igralca Vrhnike Ilije Globačnika že na prvi tekmi kvalifikacij.

Moštvo Vrhnike s pokalom republiškega prvaka po zadnji tekmi na Vrhniku 1973. Stojijo: Tone Gantar, Viktor Žakelj - trener, Drago Mekinda, Janko Gorenc, Janez Drašler, Bojan Ščukovt, Dušan de Gleria, Stane Kuvec, čepijo: Janez Muha, Bojan Kuvec, Ilija Globačnik, Simon Seljak in Marjan Gantar.

V tej sezoni leta 1973 so za Vrhniko igrali: Tone Gantar, Drago Mekinda, Janko Gorenc, Janez Drašler, Bojan Ščukovt, Dušan de Gleria, Stane Kuvec, Janez Muha, Bojan Kuvec, Ilija Globačnik, Simon Seljak, Marjan Gantar, trener je bil Viktor Žakelj. Ob tem pa je potrebno poudariti, da je tedanja Občina Vrhnika pripravila sprejem republiških prvakov 1973 v takratnem domu

JLA na Vrhniki. To pa so si takrat košarkarji tudi zaslužili in s tem zaključili »Naj« uspeh vrhniške košarke 1969-73.

Zaključek

Po tem letu je prišlo do zamenjave generacij za selitev košarke v dvorane. Kar nekaj let so se morali košarkarji Vrhnike, in to vse generacije od članic pa do članov, seliti in voziti v bližnji Logatec, kjer je bila lepa športna dvorana. Po teh »naj« letih je bilo še nekaj uspehov, vendar to je že druga zgodba.

Generacija košarkarjev iz let 1969/73, še posebno pa akterji zgodovinske zmage nad Olimpijo leta 1972, se je ob igranju košarke srečala že večkrat. Zanimivo je bilo srečanje leta 1994, ko so v ta spomin odigrali tekmo s poslanci Državnega zbora Republike Slovenije. Vrhniški veterani so zmagali z rezultatom 47 : 39 (26 : 19) in takrat dokazali, da še niso za staro šaro.

Zanimiva fotografija iz leta 1978, ko je Vrhnika igrala v dvorani Logatca in se pomerila z ekipo Olimpije, katero je takrat treniral in za njo igral Krešimir Čosić. Stojijo: Subotić, Boncelj, Gorenc, Mulej, Fefer, Ščukovt, Čosić, de Gleria, T. Gantar, Sivka in Seljak (trener), čepijo: Nagode, Muha, M. Gantar, Furlan in Pahor.

Ponovno srečanje vrhniških veteranov po dvaindvajsetih letih, ko so v hali Osnovne šole Ivana Cankarja premagali parlament: Vrhnika : parlament 47 : 39 (26 : 19).

Gledalcev je bilo okoli 500.

Vrhnika: Gorenc, T. Gantar 9, Seljak 3, Žakelj 13, Obid 2, Mekinda, de Gleria 15, Muha, M. Gantar, Modrijan 5, Žakelj.

Parlament: Jagodnik 3, Henigman 3, Kocjančič, Šiftar, Rop 8, Lenič 6, Anderlič, Jerič 2, J. Podobnik, Bavčar 17.

Opombe:

- * Ob priliki »Košarkarskega popoldneva« in spomina na 40. obletnico pokalnega zmagovalca Slovenije za leto 1972, je bila izdana brošura »Naj uspehi vrhniške košarke 1969-73« (avtor Franjo Modrijan), ki je kot ideja tega prispevka z nekatimi preverjenimi podatki.
- * Fotografije iz foto arhiva Simona Seljaka.
- * Nekaj teksta je iz arhiva Našega časopisa (NČ, štev. 394 - Zmaga vrhniških veteranov - Simon Seljak).